

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 1517
Warszawa, 12 listopada 1999 r.

III kadencja
Komisja Polityki Społecznej
POS-020-2-99

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisja Polityki Społecznej wnosi projekt ustawy:

– o zmianie ustawy o pomocy społecznej.

Do reprezentowania Komisji w toku prac parlamentarnych upoważniony został poseł Jan Lityński.

Przewodniczący Komisji

(-) Jan Lityński

USTAWA

z dnia .....1999 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885, Nr 90, poz. 1001) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2a w ust. 1:

a) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) dziecku – oznacza to osobę do lat 18”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dochódzie rodziny – oznacza to sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o miesięczne obciążenia podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne płacone przez ośrodki pomocy społecznej, a także składki z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i chorobowego określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o kwotę wysokości alimentów, świadczonych przez osoby w rodzinie na rzecz innych osób, jednorazowych pieniężnych świadczeń socjalnych oraz świadczeń w naturze, a także zwiększenia kwoty zasiłku rodzinnego na trzecie i kolejne dziecko oraz kwoty zwiększenia zasiłku rodzinnego na dziecko samotnej matki, uprawnione do zasiłku pielęgnacyjnego; w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących za dochód przyjmuje się wysokość podaną w oświadczeniu, nie niższą jednak niż zadeklarowana przez te osoby kwota dochodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a jeżeli osoby nie podlegają ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu – nie niższą od kwoty najniższej podstawy wymiaru składek obowiązujących osoby ubezpieczone na podstawie odrębnych przepisów.”

c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) całkowitej niezdolności do pracy – oznacza to całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo posiadanie stopnia znacznego lub umiarkowanego niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,”

d) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9/ mieszkaniu chronionym – oznacza to mieszkanie przeznaczone dla osób mogących przy odpowiednim wsparciu, samodzielnie żyć w środowisku, w szczególności dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze,”

e) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) placówce opiekuńczo-wychowawczej – oznacza to jednostkę zapewniającą dzieciom i młodzieży pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie, dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie jak również jednostkę wspierającą działania rodziców w sprawowaniu opieki,”

f) po pkt 13 dodaje się pkt 13a w brzmieniu:

„13a) rodzinnej opiece zastępczej-oznacza to rodziny zastępcze oraz instytucjonalne formy rodzinnej opieki nad dzieckiem”,

g) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) ośrodka adopcyjno-opiekuńczego – oznacza to:

- a) ośrodek lub zespół wsparcia rodziny naturalnej, prowadzący poradnictwo dla dzieci i rodziców oraz terapię rodzinną, w tym dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- b) ośrodek lub zespół wsparcia rodziny zastępczej albo adopcyjnej, inicjujący i wspomagający zastępcze formy opieki i wychowania rodzinnego, szkolący i kwalifikujący kandydatów na rodzinę zastępczą albo adopcyjną, prowadzący poradnictwo rodzinne i terapię rodzinną dla dzieci i rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej,”

h) dodaje się pkt 15 i 16 w brzmieniu:

„15) terapii rodzinnej – oznacza to działania psychologiczne, pedagogiczne i socjologiczne, mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań”,

16) nadzorze nad standardem wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzorze nad jakością działań ośrodków adopcyjno-wychowawczych– oznacza to nadzór pedagogiczny.”;

- 2) w art. 4 ust. 1 wyrazy „art. 27a i art 31d” zastępuje się wyrazami „art. 24a, art. 27a, art. 31a i art. 33g ust 2”,
- 3) w art. 20 ust. 7 w pkt 3 skreśla się wyrazy „przez inne niż administracja rządowa podmioty,”
- 4) w art. 21:
  - a) w ust. 1 wyrazy „oraz domach pomocy społecznej, w tym mieszkanie chronione” zastępuje się wyrazami „mieszkaniach chronionych oraz przez domy pomocy społecznej dla społeczności lokalnej”,
  - b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Mieszkanie chronione jest również formą środowiskowej pomocy zapewniającą odpowiednie wsparcie w środowisku, umożliwiającą samodzielne życie osobie, która ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub niemożliwe do realizacji.”;
- 5) po art. 24 dodaje się art. 24 a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Cudzoziemcowi, któremu nadano w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, zwanemu dalej „uchodźcą”, udziela się pomocy, mającej na celu wspieranie procesu jego integracji.

2. Pomocy, o której mowa w ust. 1, udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:

  - 1/ świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, w wysokości od 350 zł do 1000 zł na osobę,
  - 2/ opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości określonej odrębnymi przepisami, od kwoty równej wysokości zasiłku stałego ,
  - 3/ specjalistyczne poradnictwo socjalne, wspierające proces integracji.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 2, realizuje się w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego pomiędzy kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie a uchodźcą. W programie określa się wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej uchodźcy oraz jego zobowiązania.

4. W przypadku niezrealizowania przez uchodźcę zobowiązań uzgodnionych w indywidualnym programie integracji, realizacja pomocy może zostać ograniczona lub wstrzymana.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 2 nie przysługuje uchodźcy:

  - 1/ będącemu współmałżonkiem lub członkiem rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 2/ zamieszkałemu w Rzeczypospolitej Polskiej przed dniem 1 stycznia 1998 r.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy uchodźcom, wysokość świadczeń pieniężnych, formy i zakres pomocy, sposób i tryb postępowania w tych sprawach oraz warunki wstrzymania pomocy lub jej odmowy. Rozporządzenie w szczególności powinno uwzględnić sytuację rodzinną i majątkową uchodźcy oraz formy pomocy zindywidualizowane w zależności od potrzeb osoby lub rodziny okres korzystania z pomocy i zakres potrzeb wynikających z indywidualnego programu integracji.”;

6) w art. 31 ust 4e po wyrazach „w art. 31 ust. 4a” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „z tym, że do dochodu rodziny nie wlicza się wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu pracy wykonywanej w okresie zawieszenia”

7) w art. 31b:

a) dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Za osobę, z którą zawarta została umowa o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3 powiatowe centrum pomocy rodzinie opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od kwoty odpowiadającej otrzymywanemu wynagrodzeniu.”

b) w ust. 6 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) osobę, o której mowa w ust. 5a, przez okres trwania umowy zlecenia”

8) skreśla się art. 31 c – 31 h;

9) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33.1. Rada Ministrów może przyjąć rządowy program osłonowy, mający na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin lub grup społecznych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania pomocy, osoby, rodziny i grupy społeczne objęte programem, warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do pomocy określonej programem oraz sposób i tryb postępowania w tych sprawach. Rozporządzenie powinno określać osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy, formy i zakres pomocy.”;

10) po rozdziale I dodaje się rozdział 1a w brzmieniu:

„Rozdział 1a

Opieka nad rodziną i dzieckiem

Art. 33a.1. Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań udziela się pomocy w formie:

- 1) poradnictwa rodzinnego,
- 2) terapii rodzinnej,
- 3) pracy socjalnej.

2. Rodzina, o której mowa w ust. 1, otrzymuje w szczególności pomoc w oparciu o działania:

- 1) specjalisty przygotowanego do pracy z rodziną lub w środowisku lokalnym,
- 2) placówek opiekuńczo-wychowawczych dziennego pobytu,
- 3) innych podmiotów, których działanie daje potrzebne wsparcie dziecku i rodzinie.

Art. 33b. Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej albo niedostosowanemu społecznie powiat zapewnia opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Art. 33c.1. Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, powiat zapewnia opiekę w rodzinie zastępczej.

2. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

3. Dziecko może być również umieszczone w rodzinie zastępczej bez orzeczenia sądu opiekuńczego, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy cywilnoprawnej powierzenia dziecka, zawartej na piśmie między rodziną zastępczą a starostą właściwym z względu na miejsce zamieszkania tej rodziny, o czym starosta zawiadamia sąd opiekuńczy. W razie wątpliwości co do spełniania warunków wymienionych w art. 33d starosta przekazuje sprawę sądowi opiekuńczemu.

4. Rodzina zastępcza podejmuje obowiązek opieki nad dzieckiem i jego wychowania z dniem umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego albo umowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 33d. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżeństwu lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej,
- 2) mają obywatelstwo polskie, stałe miejsce zamieszkania w Polsce i korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 3) nie zostały pozbawione władzy rodzicielskiej,
- 4) nie są chore na chorobę uniemożliwiającą właściwą opiekę nad dzieckiem, co zostało stwierdzone zaświadczeniem lekarskim,
- 5) mają odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania,

- 6) uzyskały pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania oraz posiadają zaświadczenie, o którym mowa w art. 33e ust. 4.

Art. 33e. 1. Rodziny zastępcze dzielą się na:

- 1) rodziny zobowiązane do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- 2) rodziny nie zobowiązane do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- 3) rodziny nie zobowiązane do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy, pełniące zadania pogotowia rodzinnego, mogące otrzymać wynagrodzenie.

2. Rodziny zastępcze zobowiązane są do ukończenia szkolenia organizowanego przez powiatowe centrum pomocy rodzinie lub na jego zlecenie przez ośrodek adopcyjno-opiekuńczy lub inny podmiot.

3. Starosta zawiera umowę o umieszczenie dziecka z rodziną zastępczą, o której mowa w ust. 1 pkt 3, wskazaną przez powiatowe centrum pomocy rodzinie.

4. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w ust. 1 pkt 3 wymaga:

- 1) uzyskania przez nią pozytywnej opinii ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata, wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego,
- 2) odbycia szkolenia oraz uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego wydanego przez podmiot prowadzący szkolenie.

Art. 33f. 1. Rodzina zastępcza, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, może otrzymywać wynagrodzenie z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania.

2. Osoba otrzymująca wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej nie może pozostawać w zatrudnieniu.

3. Do rodziny zastępczej, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, kieruje się dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy, chyba że szczególne okoliczności wskazują na potrzebę wydłużenia tego okresu, jednak nie dłużej niż o 3 miesiące.

4. Rodzina zastępcza, o której mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, nie może odmówić przyjęcia dziecka do lat 10, jeżeli zostało doprowadzone przez policję. Przyjęcie dziecka doprowadzonego przez policję może nastąpić bez zgody rodziców, w wypadku, gdy:

- 1) nie jest możliwe ustalenie tożsamości rodziców lub miejsca ich pobytu albo,
- 2) rodzice nie są zdolni do wyrażenia zgody z powodu zaburzeń świadomości, wynikających ze stanu zdrowia albo pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

5. Rodzina zastępcza, która przyjęła dziecko, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązana powiadomić w ciągu 24 godzin powiatowe centrum pomocy rodzinie, które podejmuje działania mające na celu wyjaśnienie sytuacji dziecka oraz powiadamia sąd.

Art. 33g.1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej zobowiązanej na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy do dostarczania środków na utrzymanie, udziela pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka, uwzględniając dochód tej rodziny. Ustalając dochód rodziny nie wlicza się pomocy pieniężnej otrzymywanej na umieszczone w rodzinie dziecko. Rodzina zastępcza może zrezygnować z przysługującej jej pomocy pieniężnej.

2. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej nie zobowiązanej na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy do dostarczania środków na utrzymanie, udziela pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka, niezależnie od dochodu rodziny.

3. Podstawą ustalenia wysokości pomocy pieniężnej, o której mowa w ust. 1, jest kwota 1327 zł.

4. Pomoc pieniężna przysługująca rodzinie zastępczej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka może być przyznana, w wypadku wykorzystywania jej w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub marnotrawieniem, w części lub w całości w formie niepieniężnej.

5. Podstawą przyznania pomocy pieniężnej jest decyzja administracyjna.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady działania i finansowania rodzin zastępczych, wysokość pomocy pieniężnej w zależności od wystąpienia zobowiązania rodziny zastępczej do utrzymania, dochodu dziecka w wypadku rodzin nie zobowiązanych do utrzymania, a także szczegółowe zasady przyznawania wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania, w zależności od liczby dzieci, stanu ich zdrowia i rozwoju,

- 2) szczegółowe zasady doboru rodzin zastępczych oraz umieszczania dzieci w tych rodzinach, w tym zasady ich przygotowywania i szkolenia,
- 3) zasady i wysokość odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz sposób i tryb postępowania w tych sprawach,
- 4) szczegółowe zasady, warunki i kryteria przyznawania pomocy pieniężnej na utrzymanie wychowankowi rodziny zastępczej

Rozporządzenie powinno różnicować wysokość pomocy pieniężnej w zależności od stopnia rozwoju i stanu zdrowia dziecka oraz miejsca, w którym dziecko przebywa, jeśli przebywa poza rodziną zastępczą.

Art. 33h. 1. Rozwiązanie umowy powierzenia dziecka, o której mowa w art. 33c ust. 3, następuje po upływie 3 miesięcy od dnia wypowiedzenia dokonanego na piśmie przez jedną ze stron.

2. Starosta właściwy dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej może rozwiązać z tą rodziną umowę powierzenia dziecka bez wypowiedzenia w razie:

- 1) rażącego niewywiązywania się rodziny zastępczej z przyjętych zadań,
- 2) ustania warunków wymaganych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wymienionych w art. 33d.

3. W razie rozwiązania umowy powierzenia dziecka, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, ma obowiązek zapewnienia dziecku dalszej pieczy i wychowania.

Art. 33i. 1. Rodzice, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych, są obowiązani do ponoszenia odpłatności z tego tytułu. Starosta wydaje decyzję o wysokości tej odpłatności.

2. Należności z tytułu odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych podlegają egzekucji administracyjnej, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Starosta może odstąpić od ustalenia odpłatności, o której mowa w ust. 1, na wniosek rodziców dziecka ze względu na ich trudną sytuację materialną lub z urzędu.

Art. 33j. 1. Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

2. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy – do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

3. Dziecko, o którym mowa w ust 1 może przebywać w placówce opiekuńczo-wychowawczej zapewniająca całodobową opiekę, do uzyskania pełnoletności lub po uzyskaniu pełnoletności, do czasu ukończenia szkoły, w której się uczy.

4. Za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej opłatę ponoszą, do wysokości wydatków bieżących ponoszonych na jego utrzymanie, rodzice dziecka, a także opiekunowie prawni, w przypadku, gdy dysponują dochodami dziecka.

5. Przepis ust. 4 stosuje się również do rodziców pozbawionych całkowicie lub częściowo władzy rodzicielskiej.

6. Opłatę, o której mowa w ust. 4, ustala się w drodze decyzji administracyjnej.

7. Rada powiatu określa w drodze uchwały zasady częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat, o których mowa w ust 4.

8. W realizacji opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzinnej opiece zastępczej można wspierać się pracą wolontariuszy.

9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia:

a) typy, zasady działania i organizację placówek opiekuńczo-wychowawczych, zasady i tryb kwalifikowania i kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także warunki w jakich można korzystać z pracy wolontariuszy,

b) standardy usług świadczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

c) obowiązujący w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standard wychowania i opieki, a także kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce.

Rozporządzenie powinno uwzględniać zadania placówek, o których mowa w art. 33l ust. 1 oraz konieczność zapewnienia kontaktów dziecka z rodziną.

Art. 33k. Dzieciom i młodzieży niedostosowanym społecznie zapewnia się całodobową opiekę w placówce opiekuńczo-wychowawczej odpowiedniego typu.

Art. 331. 1. Placówka opiekuńczo - wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową albo dzienną opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

2. Zaspokojenie potrzeb dziecka, o których mowa w ust. 1, placówka opiekuńczo-wychowawcza realizuje co najmniej na poziomie obowiązującego standardu wychowania i opieki.

3. Nadzór nad realizowaniem przez pracowników standardu, o którym mowa w ust. 1, sprawuje dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Art. 331. 1. Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy prowadzi działalność diagnostyczno - konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej, a także wspieranie psychologiczno - pedagogiczne osób prowadzących rodzinną opiekę zastępczą oraz rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej.

2. Ośrodek, o którym mowa w ust 1 wydaje zaświadczenia kwalifikacyjne stwierdzające ukończenie szkolenia przez osobę zgłaszającą gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydaje opinie osobom zgłaszającym gotowość do prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej w zakresie posiadania odpowiedniego przygotowania.

3. W powiecie, w którym nie ma ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, zadania wymienione w ust 1 i 2 wykonuje powiatowe centrum pomocy rodzinie lub inny podmiot na jego zlecenie.

4. Ośrodek, o którym mowa w ust. 1, może objąć zakresem swego działania powiaty położone w granicach województwa, na podstawie porozumień, zawartych przez właściwe powiaty.

5. Ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, wyznaczony przez wojewodę w trybie określonym w art. 12 ust. 1 pkt 7, prowadzi bank danych o rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka oraz dzieciach oczekujących na przysposobienie.

6. Nadzór nad jakością działań pracowników ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, sprawuje dyrektor ośrodka.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do zakładania i prowadzenia ośrodków adopcyjno-opiekuńczych..

Rozporządzenie określi staż pracy i kwalifikacje wymagane od osób zatrudnionych w tych ośrodkach, a także bazę lokalową jaką powinny dysponować te podmioty.

8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady działania ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, ich zadania i kompetencje, zasady pracy z rodziną zastępczą albo adopcyjną, zasady kwalifikowania dzieci do rodzin adopcyjnych, a także wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego. Rozporządzenie powinno uwzględniać zadania tych placówek oraz dobro i prawa dziecka.

Art. 33m. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze oraz jednostki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, w zależności od podmiotu prowadzącego, dzielą się na:

- 1) publiczne - prowadzone przez powiat lub gminę,
- 2) niepubliczne - prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 12a ust. 1.

Art. 33n. 1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze prowadzone przez powiat są jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi. Zasady gospodarki finansowej tych placówek i ośrodków określają odrębne przepisy.

2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze będące zakładami budżetowymi pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz dotacji celowej z budżetu powiatu na zasadach określonych w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Do dotacji, o której mowa w ust. 2 nie stosuje się przepisu art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 oraz z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485 i Nr 70, poz. 778).

4. Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, otrzymują dotację z budżetu powiatu.

5. W wypadku, gdy powiat właściwy, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, nie posiadający placówki opiekuńczo-wychowawczej, wystąpi do powiatu prowadzącego tego typu placówkę o przyjęcie dziecka pozbawionego całkowicie lub częściowo opieki albo niedostosowanego społecznie, powiat prowadzący taką placówkę, w granicach województwa, ma obowiązek przyjąć to dziecko na zasadach określonych w ust. 6 i 7.

6. W wypadku, o którym mowa w ust. 5 powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka skierowanego do placówki opiekuńczo-wychowawczej, od dnia 1 stycznia 2001 r. ponosi wydatki na utrzymanie dziecka, w wysokości kwoty odpowiadającej wydatkom bieżącym na utrzymanie dziecka w tej placówce, pomniejszonej o wpływy z budżetu państwa przeznaczone na działalność placówki, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów placówka takie otrzymuje oraz o opłatę ponoszoną przez rodziców.

7. Uzgodnienia w sprawie wysokości wydatków, o których mowa w ust. 6, dokonują, w drodze porozumienia, powiat właściwy ze względu na siedzibę placówki opiekuńczo-wychowawczej publicznej lub niepublicznej z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania skierowanego dziecka.
8. Powiat prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą, nie może jej zlikwidować bez zgody wojewody.

Art.33o. 1. Nadzór nad realizacją standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ma na celu zapewnienie przez te placówki najpełniejszego zaspokojenia potrzeb rozwojowych, emocjonalnych i opiekuńczych dziecka przebywającego w placówce, a także współdziałania placówki z rodziną dziecka.

2. Nadzór nad realizacją standardu wychowania i opieki polega na:

- 1) badaniu jakości działalności wychowawczej i opiekuńczej placówki oraz ocenie efektywności tej działalności,
- 2) pomocy i współpracy w podnoszeniu kwalifikacji i umiejętności osób zatrudnionych w placówce,
- 3) proponowaniu innowacyjnych rozwiązań pedagogicznych oraz inspirowaniu osób zatrudnionych w placówce do podejmowania nowatorskich rozwiązań pedagogicznych i organizacyjnych.

3. Nadzór nad kształceniem w szkołach działających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, sprawuje kurator oświaty na zasadach określonych w przepisach o systemie oświaty.

4. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, nadzorowi podlega w szczególności:

- 1) przestrzeganie praw dziecka,
- 2) badanie stopnia zaspokojenia potrzeb dziecka,
- 3) przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

5. Nadzór nad jakością działań ośrodków adopcyjno-opiekuńczych ma na celu badanie i ocenę wykonania przez te jednostki ich zadań.

6. Osoby wykonujące czynności w zakresie nadzoru nad standardem opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz jakością działań w ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych mają prawo:

- 1) wstępu do placówki, ośrodka i zespołu,
- 2) wglądu do prowadzonej dokumentacji,
- 3) wstępu w charakterze obserwatora na zajęcia wychowawcze i opiekuńcze w placówce.

7. Osoby wykonujące czynności w zakresie nadzoru mogą wydawać dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych doraźne zalecenia oraz zgłaszać wnioski i uwagi.
8. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, w ciągu 7 dni, może zgłosić zastrzeżenie do zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 7, do wojewody.
9. W wypadku nieuwzględnienia zastrzeżenia do zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 8, dyrektor jest obowiązany je zrealizować, o czym w terminie 30 dni zawiadamia wojewodę.
10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady nadzoru nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad jakością działań ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Art.33p. 1. Po uzyskaniu pełnoletności osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, dom pomocy społecznej, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy oraz specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie albo kontynuowanie nauki,
  - 2) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
  - 3) w uzyskaniu zatrudnienia,
  - 4) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.
2. Podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na życiowe usamodzielnienie stanowi kwota 1327 zł.
  3. Osobie pełnoletniej będącej wychowankiem rodziny zastępczej, jeżeli kontynuuje naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej, przysługuje miesięcznie pomoc pieniężna na częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie w związku z kontynuowaniem nauki w wysokości 30 % kwoty, o której mowa w ust. 2. Pomoc ta przysługuje do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat.
  4. Osobie pełnoletniej opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą, dom pomocy społecznej, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy oraz

- specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, jeżeli kontynuuje naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej, przysługuje miesięcznie, pomoc pieniężna na częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie w związku z kontynuowaniem nauki w wysokości 30 % kwoty, o której mowa w ust. 2. Pomoc ta przysługuje do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat.
5. Pomoc, o której mowa w ust 1 pkt 1, przysługuje osobom nie mogącym uzyskać pomocy od rodziny zobowiązanej do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy w związku z trudną sytuacją dochodową.
  6. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach można odmówić osobie, o której mowa w ust. 1, przyznania pomocy pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
  7. W uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby zainteresowanej pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki można zawiesić.
  8. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, przyznaje powiat właściwy ze względu na miejsce położenia placówki lub miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.
  9. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przyznaje powiat właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby opuszczającej placówkę lub rodzinę zastępczą.
  10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) warunki i kryteria dochodowe, jakie powinna spełnić osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz kryteria dochodowe rodziny zobowiązanej do dostarczania środków utrzymania na podstawie przepisów ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy, aby uzyskać uprawnienia do pomocy, o której mowa w ust. 1,
    - 2) szczegółowe zasady udzielania, zawieszenia lub odmowy pomocy, o której mowa w ust. 1, wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki w zależności od sytuacji dochodowej tej osoby oraz wartość i składniki pomocy na zagospodarowanie,
    - 3) typy placówek oraz domów pomocy społecznej, których wychowankowie są uprawnieni do korzystania z pomocy, o której mowa w ust. 1.”;

11) w art. 35:

a) w ust. 1 po wyrazie „odpłatny” dodaje się przecinek i wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 2g i 2h”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a – 2i w brzmieniu:

„2a. Osoby ponoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej oraz rodzinę ponoszącą opłatę za pobyt członka rodziny zwalnia się na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej opłaty, jeżeli:

1) ponoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia lub innej placówce,

2) występują uzasadnione okoliczności, w szczególności długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,

3) małżonkowie utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,

4) osoby spokrewnione utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia.

2b. Zwolnienie z ponoszonej opłaty może nastąpić również w wypadku, gdy osoba zobowiązana do ponoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.

2c. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, podejmującą pracę ze wskazań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o połowę kwoty otrzymywanej z tytułu wynagrodzenia za tę pracę.

2d. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, uczestniczącą w warsztatach terapii zajęciowej zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o kwotę odpowiadającą wysokości kieszonkowego wypłacanego z tytułu uczestnictwa w tych warsztatach.

2e. Decyzję o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłaty wydaje się na okres nie dłuższy niż rok.

2f. Osobom zobowiązanym do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, w wypadku, gdy nie pokrywają należności w kasie domu lub na jego konto, opłatę za pobyt w domu, za ich zgodą, potrąca:

1) z emerytury lub renty - właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami,

2) z zasiłku stałego wyrównawczego lub renty socjalnej - ośrodek pomocy społecznej, który dokonuje wypłaty tego zasiłku lub renty socjalnej, z tym, że osobom nowo przyjętym do domu pomocy społecznej do końca roku kalendarzowego świadczenia te wypłaca ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, po dokonaniu potrąceń. Opłatę

za pobyt ośrodek pomocy społecznej przekazuje na konto domu pomocy społecznej.

2g. Mieszkaniec domu pomocy społecznej nie ponosi opłaty w okresie nieobecności nie przekraczającej 30 dni w roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 2h.

2h. Za osobę niepełnoletnią z zaburzeniami psychicznymi nie ponosi się opłaty w okresie jej nieobecności nie przekraczającej 90 dni w roku kalendarzowym, jeżeli w tym czasie przebywa w domu rodzinnym.

2i. Starosta ustala - na wniosek dyrektora domu pomocy społecznej i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku, miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu w danym roku kalendarzowym na podstawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w ubiegłym roku kalendarzowym pomnożonego przez planowany w ustawie budżetowej na dany rok wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.”,

c) w ust. 4 wyrazy „jeżeli domy te nie są prowadzone na zlecenie wojewody” zastępuje się wyrazami „jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie starosty”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ, o którym mowa w art. 47a, właściwy ze względu na położenie domu.”

e) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Rada gminy lub rada powiatu może określić, w drodze uchwały, szczegółowe zasady ustalania opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, zwrotu należności za okres nieobecności osoby w domu, szczegółowe zasady ustalania kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, a także sposób i tryb postępowania w tych sprawach.”;

12) w art. 35a w ust. 1 dodaje się pkt 6 –8 w brzmieniu:

„6) kwotę stanowiącą podstawę ustalania pomocy pieniężnej dla rodziny zastępczej,

7) kwotę stanowiącą podstawę ustalania pomocy pieniężnej dla osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,

8)kwoty świadczeń pieniężnych na utrzymanie przysługujące uchodźcom.”;

13) w art. 36 w ust. 1 po wyrazach „ust. 2,” dodaje się wyrazy „art. 33c ust. 3”;

- 14) w art. 40 skreśla się ust. 2 i ust. 3,
- 15) w art. 43:
- a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
 „3a. W wypadku, gdy osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc nie wyrażają zgody na zbieranie danych osobowych w zakresie ustalonym przepisami ustawy, kierownik ośrodka pomocy społecznej lub kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie może wydać decyzję odmawiającą przyznania tej pomocy.
 3b. Przepisu ust.3a nie stosuje się do osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w odrębnych przepisach”,
  - b) w ust. 6a po wyrazach „kwestionariusza wywiadu” dodaje się wyrazy „i załączniki do wywiadu łącznie z wzorami”;
- 16) w art.47a:
- a) w ust.1 wyrazy „jednostki organizacyjne” zastępuje się wyrazami „jako samodzielne jednostki organizacyjno-budżetowe podporządkowane bezpośrednio zarządowi powiatu”,
  - b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a – 5f w brzmieniu:
 „5a. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie lub kierownika ośrodka pomocy społecznej w mieście na prawach powiatu do zawierania i rozwiązywania umów cywilnoprawnych z rodzinami zastępczymi w sprawie powierzenia dziecka.
 5b. Zarząd powiatu powołuje kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w ust. 5c, zgodnie z wymogami określonymi w art. 51a ust. 1 lub odpowiednimi przepisami o systemie oświaty, po zasięgnięciu opinii kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie lub kierownika ośrodka pomocy społecznej w mieście na prawach powiatu.
 5c. Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością, w szczególności w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo – wychowawczych.,
 5d. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie współpracuje z sądem opiekuńczym w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.
 5e. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie przedkłada do sądu opiekuńczego wykaz rodzin zastępczych, o których mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3.,

- 17) po art. 47b dodaje się art. 47c w brzmieniu:
 „Art. 47c. 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej będące jednostkami budżetowymi mogą tworzyć środki specjalne.
 2. Środki specjalne, o których mowa w ust. 1, mogą być tworzone z dochodów otrzymywanych z tytułu świadczonych odpłatnie usług dla osób nie przebywających na stałe w jednostkach pomocy społecznej lub z innej działalności ubocznej, a także ze spadków, zapisów i darowizn.
 3. Środki specjalne, o których mowa w ust.1 przeznacza się na poprawę standardu usług w jednostkach pomocy społecznej. Środki specjalne nie mogą być przeznaczane na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń działalności podstawowej.”;
- 18) art. 49 ust 1 otrzymuje brzmienie:
 „1. Pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom pracownika socjalnego, dyplom ukończenia studiów wyższych w wyższej szkole zawodowej o specjalności „praca socjalna” lub ukończyła studia wyższe na kierunkach: pedagogika, politologia i nauki społeczne, psychologia, socjologia.”
- 19) w art. 51:
 a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, miejskim ośrodku pomocy rodzinie lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie, na stanowisku pracownika socjalnego i do którego obowiązków należy praca socjalna oraz przeprowadzanie wywiadów rodzinnych (środowiskowych), jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 7 dni roboczych.”
 b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przyznaje za wybitne osiągnięcia nagrody specjalne”,
 c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 „5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przyznać pracownikom socjalnym, jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz podmiotom, o których mowa w art. 12a nagrody specjalne za wybitne, nowatorskie rozwiązania w pomocy społecznej.”,
 d) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
 „6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przyznawania nagród

specjalnych, rodzaje nagród, podmioty uprawnione do zgłaszania wniosków oraz sposób i tryb postępowania w sprawie tych nagród. Rozporządzenie określi działania, za jakie nagrody te przysługują, w szczególności za działania zmierzające do zapobiegania marginalizacji i społecznemu wykluczeniu osoby lub rodziny oraz mobilizujące środowiska lokalne do samopomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych.”;

20) w art. 51a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej powinny posiadać co najmniej 5-letni staż pracy w tych jednostkach oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, z tym, że osoby kierujące placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi powinny ukończyć specjalizację nie później niż w 2005 r.”,

21) w art. 54 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Rada Pomocy Społecznej składa się z nie więcej niż 20 osób, reprezentujących jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje społeczne i zawodowe, związki wyznaniowe oraz środowiska naukowe.

2. Członków Rady Pomocy Społecznej, spośród przedstawicieli określonych w ust. 1 powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Członkowie Rady Pomocy Społecznej pełnią swoje funkcje społecznie. Kadencja Rady Pomocy Społecznej trwa 3 lata.”;

22) w art. 55:

a) w ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 2.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Umowy w sprawie przyznania rodzinom zastępczym pomocy pieniężnej zawarte przed dniem 1 stycznia 2000 r. zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2000 r., chyba że rodzina zastępcza wystąpi wcześniej o zmianę tej umowy.”;

23) skreśla się art. 55f.

Art. 2.

Przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie upoważnień zmienionych tą ustawą zachowują moc do czasu wejścia w życie rozporządzeń wydanych na podstawie upoważnień zawartych w

niniejszej ustawie, w zakresie, w którym nie są sprzeczne z ustawą, nie dłużej niż do 31 grudnia 2000 roku.

Art. 3.

Minister do spraw zabezpieczenia społecznego ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o pomocy społecznej z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu ustawy.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r. z wyjątkiem art. 33n ust. 6 i 7 oraz art. 55f, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

UZASADNIENIE

Przyjęta przez Sejmową Komisję Administracji i Spraw Wewnętrznych zmiana ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1118 i 1126, oraz z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885, Nr 90, poz. 1001) zaproponowana w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej pociąga za sobą w konsekwencji potrzebę dokonania zmiany niektórych dotychczasowych przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz wprowadzenia definicji niektórych nie występujących w ustawie pojęć.

Projektowane dalsze wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2000 r. zmian kompetencyjnych dla powiatów i wojewodów spowodowało konieczność wprowadzenia nowego art. 24a regulującego zasady udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, ze względu na bardzo ogólny dotychczasowy zapis w art. 11a, określający zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat – pomoc uchodźcom. W celu określenia szczegółowych zasad wysokości, form i zakresu pomocy przewidziano delegację dla Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Istniejący stan prawny, po przeniesieniu zadań opieki nad dzieckiem z ustawy o systemie oświaty do ustawy o pomocy społecznej, nie stwarzał możliwości budowy spójnego systemu opieki nad dzieckiem w ramach pomocy społecznej, opartego na pracy z rodziną w środowisku prowadzonej przez specjalistów w zakresie pracy socjalnej i pracy z rodziną oraz opartej na specjalistycznym poradnictwie rodzinnym, funkcjonującym w strukturach pomocy społecznej.

Przeniesienie zadań opieki nad dzieckiem z ustawy o systemie oświaty do ustawy o pomocy społecznej nie jest zabiegiem mechanicznym. Proponowane zmiany stworzą stan prawny umożliwiający budowę spójnego systemu opieki nad dzieckiem w ramach pomocy społecznej, opartego na pracy z rodziną w środowisku.

Aktualnie tworzy się system opieki nad dzieckiem i rodziną w strukturach pomocy społecznej. W ramach funkcjonowania tego systemu zakłada się szybką i skuteczną pomoc dziecku i rodzinie dostosowaną do potrzeb. Kierując się konstytucyjną zasadą subsydiarności pomoc społeczna może wspierać rodzinę poprzez pracę socjalną w środowisku i umacnianie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych. Jeżeli te oddziaływania okażą się niewystarczające i rodzina nie odzyska (lub nie zdobędzie) zdolności należytego wypełniania swoich zadań, może zająć czasowo lub w dłuższym okresie potrzeba przejęcia przez państwo wypełniania niektórych obowiązków. Dotyczy to zwłaszcza przejęcia zadań opiekuńczo-wychowawczych nad małoletnimi dziećmi.

Zachodzi zatem konieczność stworzenia struktur diagnostyczno-kierująco-szkoleniowo-terapeutycznych. Sprawne ich funkcjonowanie ma za zadanie zabezpieczyć tworzenie warunków do godnego rozwoju dzieci i młodzieży przy uznaniu prymatu wychowywania dzieci w rodzinie lub w środowisku możliwie zbliżonym do rodzinnego.

Koordynatorem wszystkich działań z zakresu pomocy społecznej na szczeblu powiatu jest powiatowe centrum pomocy rodzinie.

W związku z powyższym, w ustawie został wprowadzony rozdział regulujący system opieki i wychowania dzieci, pomoc rodzinie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zasady organizacji i finansowania tego systemu. Zawiera on regulacje dotyczące wspierania rodziny naturalnej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez poradnictwo, terapię rodzinną, pracę socjalną lub działania różnych specjalistów bezpośrednio w środowisku – w miejscu zamieszkania. Projekt ustawy przewiduje również wspieranie rodziny w różnych sytuacjach problemowych. W przypadku, gdy rodzina nie radzi sobie z wypełnianiem swoich obowiązków wobec dziecka przewiduje się różnorodne oddziaływania wspierające, a jeżeli one okażą się nieskuteczne, dziecku organizuje się zastępczą opiekę rodzinną, a w ostateczności opiekę w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Zmiany w tym zakresie umożliwią budowę jednolitego, elastycznego, dostosowanego do współczesnych potrzeb, systemu wsparcia rodziny.

Wprowadza się również przepisy regulujące zasady organizowania i finansowania placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowanie nadzoru nad realizacją standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz jakością działania ośrodków lub zespołów pracy z rodziną.

Dostosowuje się przepisy ustawy o pomocy społecznej do ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym oraz ustawy o ochronie danych osobowych.

Ze względu na konieczność uregulowania problemu zwolnień z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej wprowadzono zmiany do przepisów art. 35 ustawy. Ze względu na to, iż domy pomocy społecznej są od 1 stycznia 1999 r. zadaniem powiatu, proponuje się, aby rada powiatu w drodze uchwały ustalała szczegółowe zasady ustalania opłat, zwolnienia z tych opłat, ustalania kosztów utrzymania w tych domach i tryb postępowania w tych sprawach, a nie tak jak dotychczas Minister Pracy i Polityki Socjalnej.

Wprowadzone zmiany w kompetencjach, polegające na przejęciu przez system pomocy społecznej zadań z systemu oświaty, nie rodzą dodatkowych skutków finansowych. Przewidziane w dziale oświata w projekcie ustawy budżetowej środki finansowe na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych i ośrodków adopcyjnych przekazane zostały do działu pomoc społeczna.

Podstawą poselskiego projektu zmiany ustawy o pomocy społecznej jest projekt rządowy zawarty w art. 23 ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej. Projekt tej ustawy został uzgodniony z Komitetem Integracji Europejskiej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

---

Skierowano do druku 17 listopada 1999 r.

---

11) w art. 35:

a) w ust. 1 po wyrazie „odpłatny” dodaje się przecinek i wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 2g i 2h”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a – 2i w brzmieniu:

„2a. Osoby ponoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej oraz rodzinę ponoszącą opłatę za pobyt członka rodziny zwalnia się na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej opłaty, jeżeli:

1) ponoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia lub innej placówce,

2) występują uzasadnione okoliczności, w szczególności długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,

3) małżonkowie utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,

4) osoby spokrewnione utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia.

2b. Zwolnienie z ponoszonej opłaty może nastąpić również w wypadku, gdy osoba zobowiązana do ponoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.

2c. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, podejmującą pracę ze wskazań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o połowę kwoty otrzymywanej z tytułu wynagrodzenia za tę pracę.

2d. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, zobowiązaną do opłaty, uczestniczącą w warsztatach terapii zajęciowej zwalnia się częściowo z opłaty poprzez pomniejszenie dochodu stanowiącego podstawę ustalenia opłaty o kwotę odpowiadającą wysokości kieszonkowego wypłacanego z tytułu uczestnictwa w tych warsztatach.

2e. Decyzję o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z opłaty wydaje się na okres nie dłuższy niż rok.

2f. Osobom zobowiązanym do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, w wypadku, gdy nie pokrywają należności w kasie domu lub na jego konto, opłatę za pobyt w domu, za ich zgodą, potrąca:

1) z emerytury lub renty - właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami,

2) z zasiłku stałego wyrównawczego lub renty socjalnej - ośrodek pomocy społecznej, który dokonuje wypłaty tego zasiłku lub renty socjalnej, z tym, że osobom nowo przyjętym do domu pomocy społecznej do końca roku kalendarzowego świadczenia te wypłaca ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, po dokonaniu potrąceń. Opłatę